పరిష్కారం

అప్పుడు...

దేవాలయంలో శాస్త్రులుగారు 'రుక్మిణీ కళ్యాణం' పురాణం చెప్తూ ఆ లోకైకసుందరి శ్రీకృష్ణ పరమాత్ముని రుక్మిణీదేవి గాంధర్వవివాహం ఎలా చేసుకుందో భాగవతంలోని ఆ మధుర ఘట్టాన్ని కర్ణపేయంగా శ్రోతలకు వివరిస్తున్నారు. చాలాసుందరి భక్తు

అప్పాయి, ముసలివాళ్ళు తన్మయుల్లై వింటున్నారు. అందులో కామేశ్వరికూడా ఉంది. ఆమె మనసులో ఎదిగి గుండెం మీద కుంపటిలా కూర్చున్న వకుళ జ్ఞప్తికి వచ్చింది. దానికి పెళ్ళి చేయడం తన కొక తెగని సమస్య. ఆమె రామాన్ని తప్పిస్తే వేరొకరిని పెళ్ళాడనని భీష్మించుకు కూర్చుంది. రామానికి వకుళ అంటే అమితమైన ప్రేమ ఉంది. అయితే, విశ్వనాథశాస్త్రిగారికి కులము కట్నం దాహం అధికంగా ఉండటం వలన వారి ఇద్దరి ప్రణయం వివాహానికి దారి తీసేటట్టు లేదు. రుక్మిణిలా తన కూతురుకూడా తన్ను గాంధర్వ విధిని పెళ్ళాడమని రామానికి సందేశం పంపకూడదా? దానికి ప్రత్యుత్తరంగా రామం ఆమెను తీసుకునిపోయి రిజిష్టరు పెళ్ళి చేసుకోకూడదా — అనుకుంది. అంతలోనే ఆమె మనస్సు కలుక్కుమంది. ఈ కాలంలో అలాంటి పెళ్ళిళ్ళను గాంధర్వ వివాహాలవరు అనరు. లేచిపోయింది—అంటారు. ఛీ ఛీ! ఎంత అప్రతిష్ఠ! ఏమిటి తనకు ఇలాంటి ఆలోచనలు వస్తున్నాయి?

ఆమె తిరిగి కథ వినడంలో మునిగిపోయింది.

ఇక్కడ...

వంటింట్లో బొగ్గులకుంపటిమీద నీళ్ళు పడేసి, విసురుతూ ఉంది వకుళ.

గుమ్మంమీద రామం కూర్చుని వకుళతో ఏవేవో ఆశలు రేపుతున్నాడు. వకుళ మౌనంగా వింటూ ఉంది. నీళ్ళు మరగడం గమనించి, పంచదార, కాఫీ పొడుం వేసి గిన్నె కిందకు దించి మూత పెట్టింది.

"అయితే వకుళా, నాతో వచ్చి వేయడం నీకు ఇష్టం లేదా?" అంతవరకు తన ప్రస్తావనకే వినమ్రైన భావం తెలియజేయని వకుళతో సూటిగానే ప్రశ్నించాడు.

కాఫీకప్పు రామానికందించి, "క్షమించాలి, రామం. నే నంత సాహసం చెయ్యలేను" అని ముక్తసరిగానే సమాధానమిచ్చింది.

ఇలాంటి జవాబునే ఊహించిన రామం నిరుత్సాహపడలేదు. తన ఉద్దేశాన్ని మరో మారు వెలిబుచ్చాడు.

గుమ్మా ప్రసాదరావు

"వకుళా, ఇందులో నువ్వు నష్టపోయేది ఏమీ లేదు. నిన్ను ఇలా పెళ్ళి చేసుకున్నందువలన నాకే నష్టం. మా నాన్న కోర్కెకు వ్యతిరేకంగా నిన్ను చేసుకున్నాననే కోపంతో ఆస్తిని ఏ దేవాలయానికైనా వ్రాసేయవచ్చు."

"నీకు న్యాయంగా రావలసిన ఆస్తి రాకపోవడం నీ కొక్కడికేనా నష్టం? నీ కాబోయే భాగస్వామిని కది లోటు కాదా? ఎంత సంకుచితంగా ఆలోచిస్తున్నావు, రామం!" వకుళ నవ్వింది.

ఆమె మాటల్లోని సత్యాన్ని గ్రహించి రామం చిన్నబోయాడు.

"ఈ వివాహం చట్టసమ్మతమైతే అవునేమో గాని, సంఘం ఒప్పుకోదు. నన్ను లేచిపోయిన దానిగానే గుర్తించి అవమానిస్తుంది. ఇక లాభనష్టాల విషయం అరిటాకు మీద ముల్లు పడ్డా, ముల్లుమీద అరిటాకు పడ్డా అరిటాకుకే నష్టమని నీకు తెలియదా? రామం, నువ్వు వెయ్యి చెప్పు, లక్ష చెప్పు. లేచిపోవడం, పారిపోవడం నాకు సమ్మతం కాదు."

"వకుళా, అయితే నీకు నా మీద నమ్మకం లేదా? పూర్వ కాలంలోనూ ఇలాంటివి చట్టసమ్మతాలే. వాటిని గాంధర్వ వివాహాలని పిలిచేవారు. రుక్మిణి శ్రీకృష్ణుణ్ణి ఈ రీతిలోనేగా పరిణయమాడింది. రాణీ సంయుక్త పెండ్లి ఎలా జరిగింది? రిజిష్టరు పెళ్ళిళ్ళు ఇప్పుడెన్ని జరగటం లేదు? నువ్వు అనవసరంగా అనుమానిస్తూ కూర్చుంటే తరవాత విచారించవలసి వస్తుంది."

"పోనీ, రామం. తప్పు చేసి విచారించే కన్నా ఏ తప్పూ చెయ్యకుండా విచారించడమే మేలు."

"అయితే, నేను వెళ్ళొస్తా! నువ్వు ఎప్పటికైనా పశ్చాత్తాపపడక మానవు!"

రామం వెళ్ళిపోయిన వంక కొన్ని క్షణాలు చూసి తిరిగి తన పనిలో మునిగిపోయింది వకుళ.

జీవితంలో ఆనందాన్ని, ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే అనేక మధుర క్షణాలుంటాయి

తలనొప్పి మూలంగా మీ ఆనందాన్ని పాడుచేసుకోవద్దు

2 ఆస్ప్రో తీసుకోండి

మైక్రోఫైన్ ఆస్ప్రో నొప్పిని అతిశీఘ్రంగా తొలగించును

ASPRO

Nicholas

అప్పుడు...

రామం పడిన మాటలున్న [illegible] మీద పడి, బలవంతంగా పెళ్ళికి ఒప్పుకోవాలని ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయాడు. కొడుకు ఇలా అర్థాంతరంగా ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోవడంతో అతని తండ్రి విశ్వనాథ శాస్త్రి చాలా కుమిలిపోయాడు. ఒక్కగా నొక్క కొడుకు. భార్య కూడా [illegible] భీష్మించుకోవడంతో ఆయన పట్టుదలను వదలించుకొని వకుళను కోడలుగా చేసుకోవాలన్న నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. ఆ నిర్ణయం 'ఆలస్యం అమృతం విషమే' అయింది. కొడుకు కోసం అతను చేసిన ప్రయత్నాలు ఒకటే రెండూ కావు. తెలిసిన బంధువులకు, కొడుకు మిత్రులకు టెలిగ్రాములిచ్చాడు; ఉత్తరాలు వ్రాశాడు. పత్రికల్లో ప్రకటనలు ఇచ్చాడు. మనుషులను దేశం నాలుగు చెరగులా కొడుకును వెతక పంపాడు. వాటికి ఫలితం మాత్రం కలగలేదు. ఈ మనస్తాపంతో మంచం పట్టి ఆఖరికి కొడుకుని కంట చూడకుండానే కన్ను మూశాడు. భర్త చావుతో రామం తల్లి కూడా మంచాన పడింది.

ఇప్పుడు...

రెండు సంవత్సరాలు వివిధ ప్రాంతాల్లో తిరిగి తిరిగి అలసి, జీవితం మీద అసహ్యం జనించి, నిస్పృహా, నిరాశలతో జీవితంతో ఆత్మహత్య తప్ప గత్యంతరం లేనట్టు భావిస్తున్న రామం అనుకోకుండా ఒక పాత వార్తాపత్రికలో తన తండ్రి తరఫున ప్రచురించబడిన తనను గురించిన ప్రకటన చూసి, తిరిగి జీవితం మీద ఆశ జనించి తిన్నగా ఇంటికి చేరుకున్నాడు. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో జరిగిన సంఘటనలను తల్లి ద్వారా తెలుసుకుని తన మొండితనం వలన తండ్రి ప్రాణత్యాగానికి దారి తీశాడు. తరువాత తల్లి అంగీకారంతో వకుళాసుందరిని పెండ్లి ఆడాడు. కొత్తలో ఉత్సాహంగా గడిచినా, ఏదో ఒక్కక్షణమైనా చాలా అంతరాంతరాల్లో మనసుని కలచి వేస్తూంటే, ఏదో తీరని అశాంతికి గురి అయి ఎటూ పాలుపోక నిర్లిప్తంగా రోజులు గడుపుతున్నాడు.

• • •

అంతవరకు వ్రాసిన రామం ముందు ఎలా కథను ఎలా రాయాలో అన్నది అర్థంకాక అక్కడ ఆపుచేసి కాఫీకోసం ఇంటిలోకి కేక వేశాడు. వెంటనే కాఫీ కప్పుతో ప్రత్యక్షమైంది వకుళాసుందరి.

"ఏమిటండీ అంత దీర్ఘంగా వ్రాస్తున్నారు! కొంప తీసి కథ కాదు కదా?" పరిహాసంగా అడిగింది.

"పరిహాసం కాదు, ఎందుకు! కథ రాయాలని ఉత్సుకతగా ఉంది. అయితే ఏమి రాయాలో ఎలా ప్రారంభించాలో తోచటం లేదు. రాయాలని వాడి ఉన్నా, ఒకటి పత్రికా కథా రాయటం విషయం ఒక్క ముక్కయినా వెళ్ళటంలేదు. అసమర్థుణ్ణి. ఏ, నాకు తాడు ఒక దారి లేనట్టు తెలుసుకుందేమోనని ఆలోచన వచ్చింది. అందుకు..."

"బాగుందండీ! నాకు తెలిసినంత మాత్రం ఏమైనా ఆలోచనలు వచ్చాయండి?"

"ఏం, ఎందుకు రావు? మామూలు కథలు రాసే వాళ్ళు కాఫీలూ, టీలూ తాగి, సిగరెట్లు కాల్చి కదూ వ్రాసేది? ఎలా అని ఏక్ష కథలో ఉంటుంది?"

"అలాగా! ఇంకా నయం, సిగరెట్లు కాల్చడం లేదు. కాఫీతోనే సరిపుచ్చాను. వేడి తాగండి. చల్లారిపోతుంది. ఇంతకీ ఏమిటి కథ?"

"ఏదీ, ఇంతవరకు కథ ఎదగనే లేదు."

ముందున్న భర్త అందించిన రెండు కాగితాలు చూసింది.

"అయితే, ఆయనగారు తమ కథనే వ్రాస్తున్నట్టు ఉందే! ఇంకేం? మరో ఏడాది వెంట రామం తండ్రి కాబోతున్నాడు అని వ్రాసి ముగించేయండి. అయినా, ఇదేం కథండీ! ఇందులో ఒక్క థ్రిల్ లేదు, ఒక సస్పెన్సు లేదు. పెళ్ళికాలేక ఉన్న ఆడపిల్లలను మోటార్లో ఆనాటి రాజు లేచిపోయి ఏటుగానైనా పెళ్ళి చేసుకున్నాడు అని సింపుల్గా వ్రాసేశారు. వారపత్రికల వ్రాసేవాళ్ళు అధునం [illegible] పెళ్ళయినా [illegible]! [illegible] కథను [illegible] [illegible] మీదు [illegible]"

[illegible]

"సరేలే! [illegible] కథను [illegible] రాయాలనా? [illegible] ఆపాము, [illegible] రాయాలన్న [illegible], [illegible] నా [illegible] చెప్పటం?"

"వ్రాయాలని [illegible] అయినా [illegible] ఆరాటం! నిస్సారంగా [illegible] గురించి [illegible]. ఏమైనా అభ్యంతరమా [illegible] ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయిన [illegible] జాగా ఏడిది." [illegible]

"మరేం చెయ్యను? సినిమా డైరెక్టరు పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేదు. మా నాన్న తన పట్టుదల వదులుకుంటారన్న ఆశ నా కళ్ళల్లో లేశమాత్రం లేదు. అలాంటి సమయంలో నా మనస్సు మనస్సులో లేదంటే నమ్ము. ఇంతకీ నా కథ మాటేమిటి?"

"పోనీ, ఓ సలహా ఇవ్వనా?"

"నిరభ్యంతరంగా!"

"ఆ రెండేళ్ళలోనూ మీరు తిరిగిన ప్రదేశాలు, చూసిన వింతలు, మీకు తారసపడిన మనుష్యుల గురించి వివరంగా వ్రాసేయండి. అందులో ఏవైనా యాత్రాస్థలాల గురించి, ఆయా ప్రాంతాల ప్రజల ఆచార వ్యవహారాల గురించి వింతలుంటే పత్రికల వాళ్ళే ఎడిట్ చేసి వ్యాసంలా ప్రచురించేస్తారు. మీకు ప్రతిఫలం కూడా ముడుతుంది."

"[illegible] ఉంది."

"ఇంకా [illegible] [illegible]"

"సుందరీ! అంతేనా, నా పొట్ట నన్ను వదులుకుని ఇలా వెళ్ళిపోతావా? కొంచెం నా సరసన ఉంటే ఏమైనా ఒడిదుడుకులు తగ్గిపోతాయా?"

"ఇలా కూర్చోవడానికి మీకేం నాకు సెలవు లేదా? సెలవు లేకపోయినా తొమ్మిది గంటలకు భోజనం, రెండు గంటలకు టిఫిను తయారుగా ఉండాలి. నే వస్తానండి. అసలే కూర మాడిపోతున్నదో, ఏమో ఉడుకుతున్నదో? కొంపలు కొట్టుకుపోయే వేళకూడా అయింది. పోనీ, మరో సలహా! అలా బాలకృష్ణలో వేసుకుని పరిస్థితిని తెలుసుకోండి. అది కటాక్షించదేమో ఆలోచనలకు ఒక దారి దొరుకుతుంది." చిలిపిగా అంటూ

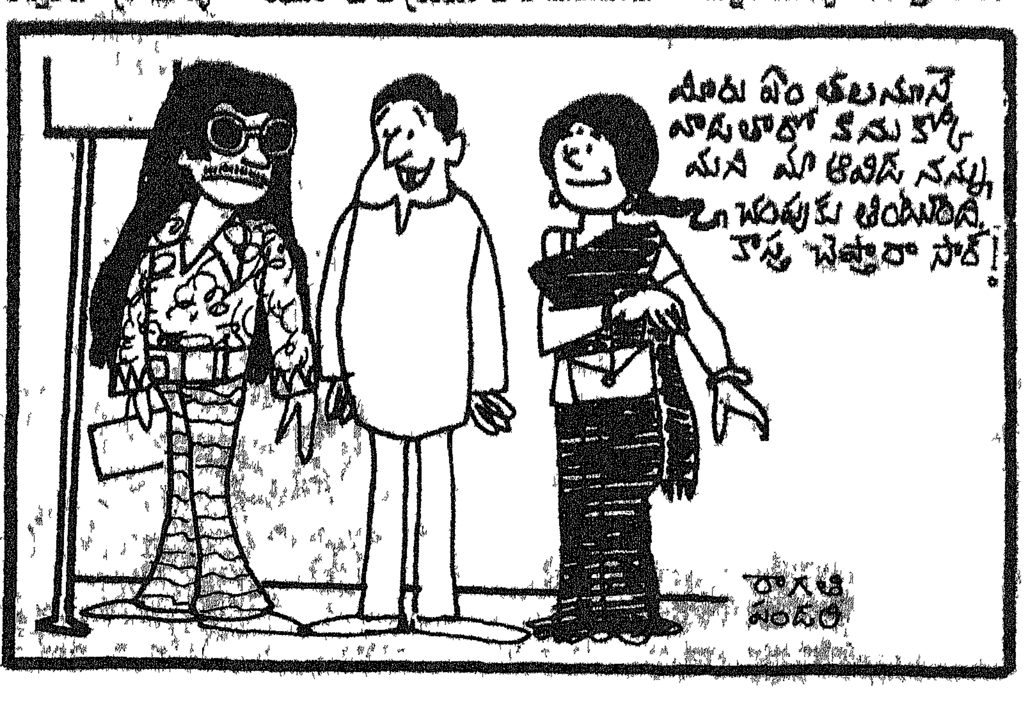

భర్తను పరిశీలనగా చూసింది వకుళ సుదతి.

రాఘవం గతుక్కుమన్నాడు. అతడి గుండెలో దడ పెట్టింది.

వకుళ నవ్వుతూ, "అదేమిటండీ, అంతలోనే నీరు కారిపోయారు! నా సలహా బాగా లేదా? చదువుల తల్లి సరస్వతి కాక మీకు కథా రచనలో వేరెవరు సహాయం చేయగలరు? కాళిదాసంతటి వాడు ఆ తల్లి దయవల్లనే కదా అంత మంచి కావ్యాలు రాయగలిగింది" అంది.

వకుళాసుందరి నిష్క్రమించడంతో అచేతనంగా వాలుకుర్చీలో మేను వాల్చిన రాఘవానికి మొదటిసారిగా పోయాయి ఎందుకీ కథా ప్రయత్నం అని మనసులోనే వాపోయాడు.

వంట ముగించుకుని భర్తను పిలవ డానికి వచ్చిన వకుళ గాఢ సుషుప్తిలో మునిగి ఉన్న భర్తను లేపడానికి జంకింది. అతని మొహం మీద చెమట విపరీతంగా పోసి ఉంది. సీలింగ్ ఫాన్ ఆన్ చేసింది. తువ్వాలుతో మొహం మెత్తగా వత్తింది. అయినా, రాఘవానికి తెలివిమాత్రం రాలేదు. మత్తు మందు తిన్న చందాన అదే విధంగా నిద్రాదేవి ఒడిలో వాలిపోయి ఉన్నాడు. టేబిలు మీద అసంపూర్తిగా వ్రాసి ఉన్న కాగితాలు రెపరెపలాడు తున్నాయి.

వెంటనే టేబిల్ మీద ఉన్న కాగితా లను ముందు వేసుకుని కూర్చుంది అల్లిబిల్లిగా వస్తున్న ఆలోచనలను ఒక పరిధిలో పెట్టి తీక్షంగా ఏదో వ్రాయ బోయింది. అలా ఆమె వ్రాస్తూంటే గంటలే గడిచిపోయాయి. రాఘవానికి మెలకువ మాత్రం రాలేదు. మెలకువ రానందుకు మనసులోనే భగవంతునికి నమస్కరించి తను వ్రాసింది మరో మారు పరిశీలనగా చూసింది.

'హే భగవాన్! ఈ జీవితాన్ని సాఫీగా నడిపించే భారం నీది. ఆయనలోని ఆవేదన నాకు అర్థం కానిది కాదు. ఈ పరిస్థితులను ఎదుర్కొనే ఆత్మ స్థైర్యాన్ని అతనికి ప్రసాదించు. ఏమైనా నా మాంగల్యానికి ముప్పు రాకుండా కాపాడు. నేను చేసిన ఈ సాహసాన్ని క్షమించు. పర్యవసానం నేను ఊహించిన రీతిలోనే జరిగేటట్లు అనుగ్ర హించు!' అంటూ భగవంతుణ్ణి అర్థిం చింది. తరవాత అలసి సొలసి పక్కనే నేలమీద నడుము వాల్చి నిద్రపోయింది.

• • •

"సుందరీ! నేను రాసింది రెండు కాగితాలే. అయినా చూడు, ఇక్కడ ఎన్ని కాగితాలున్నాయో? అదే, కథ చాలా పెద్దదే ఉంది. కొంపదీసి మువ్వు కాని పూర్తి చెయ్యలేదు కదా?" హడావిడిగా భర్త లేవడంతో తుళ్ళిపడి లేచింది.

"భలేవారండీ. కథలు రాయడం నాకు వచ్చేమిటి? మరో అయితే 'ఆడపిల్లలు -అగచాట్లు', 'అతివలు — ఆడంబరాలు', 'పెళ్ళిళ్ళు—పంతాలు' లాంటి వ్యాసా లయితే రాయగలనేమో! అలాంటివైతే తేలికగా స్కూల్లో కాంపోజిషనులా రాసేయచ్చు, నా చేతి మొచ్చిండి కథలూ కాకరకాయలూ!"

"మరి ఈ కథ ఎవరు రాశారంటావు? నిద్రలో లేచి నేనే వ్రాసి ఉండడానికి ఎంతమాత్రం వీలులేదు. ఇది నా దస్తూరి కాదు."

"నేను అన్నట్లు బహుశా ఆ సరస్వతీ దేవే స్వయంగా వచ్చి వ్రాసి ఉంటుం దేమో? వెనకటికి శ్రీరామచంద్రుడు స్వయంగా వచ్చి పోతన గారి భాగవతం వ్రాసినట్లు."

"నీకు ఏమైనా మతి పోయిందా ఏమిటి? ఇదేమైనా ద్వాపరయుగమా— త్రేతాయుగమా? వచ్చి కలియుగం!"

"నిజమేనండి. దేవుడి మీద నాకు నమ్మకమున్నా ఈ కాలంలో ఇలాంటివి సంభవం కాదు. పోనీలెండి. ఎలాగైతేనేం? మీకు కావలసింది పూర్తి అయింది. ఇంక భోజనానికి లేవండి. నా కాకలి వేస్తోంది."

"అలా కాదు. ముందు నాకీ కథను చదివేసే."

వకుళ ఉలిక్కిపడింది. కొంచెం తేరుకుని, "దానికేముంది, అన్నం తిన్న తరవాత తాపీగా చదవచ్చు. నేను కూడా వింటాను" అంది.

"లాభంలేదు. నేను ముందే చదవాలి."

వకుళ దిష్టిబొమ్మలా నిలుచుండి పోయింది. రాఘవం గబగబ చదవ సాగాడు. ఆమెలో తెలియని భయం అంతకంతకు అధికం కాసాగింది.

• • •

ఇప్పుడు . . .

రాఘవం వకుళతో కాపురం చేస్తున్నా అతనిలో తీరని ఆవేదన, హృదయం చెరు పని బాధ రోజురోజుకీ అధికం కాసాగాయి. వకుళతో ఏదో చెప్పాలన్న తపన, ఎలా చెప్పడం అన్న భీతాహం, చెప్పి ఆమె ముందు మనిషిగా నిలబడగలనా అన్న సందేహం.

అంతరాత్మ ప్రతి నిమిషం తన్ను దోషిగా నిలబెట్టి కలవర పెడుతూంది. అనుక్షణం తనలో ఏదో శక్తి గతంలో నికి తనను మరలుస్తూ శాంతికి దూరం చేస్తూంది. ఆప్యాయంగా పలకరించే భార్యమొహం చూడ్డానికి మనస్సు ఒప్పటం లేదు. ఆమెకు నువ్వు తీరని ద్రోహం చేశావని ఎదిరించే మనస్సుకు సమాధానం చెప్పే ధైర్యం తనలో లుప్తమవుతూంది. వకుళ ఈ హఠాత్పరిణామానికి కారణం తెలియక తనలో తానే బాధపడసాగింది.

ఇలా ఇద్దరి జీవితాలు నానాటికి దుర్భరంగా తయారయ్యాయి. దీనికి నిష్కృతి లేదా? తను చేసిన తప్పు దిద్దుకోబడదా . .

అప్పుడు . .

రాఘవం అలా ఇల్లు వదిలి తిరిగి తిరిగి కాశీ చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఆ విశ్వ నాథుని ముందు సోదరిలా తన అంద్రీలో పరిచయమైన కలిగించి తనను, వకుళకు వివాహం జరిగేలా పరిస్థితులను సృష్టించి చెయ్యమని భగవంతుణ్ణి అర్థించాలని వచ్చి. రాఘవానికి ఆ సమయంలో అనుకో కుండా సరస్వతితో పరిచయం అయింది. ఆమె, ఆమె తల్లి, ఇంక దిక్కు లేకుండా అక్కడ జీవితం గడుపుతున్నారు. ఆమె చిన్నతనంలోనే ఉద్యోగరీత్యా తండ్రి ఆంధ్రప్రదేశం వదిలి ఈ సుదూర ప్రాంతానికి వచ్చేశాడు. అనుకోని పరి స్థితుల్లో అతని అకాల మరణం, ఆ దరించే ఆత్మ బంధువులు ఎవ్వరూ లే కారణాన సరస్వతి తల్లి కాశీ విశ్వనాథునే నమ్ముకొని అక్కడే ఉండిపోయింది.

తనను ఆప్యాయంగా చేరదీసి, స్వంత మనిషిగా ఆదరించి ఆతిథ్యం ఇచ్చారు. కొత్త ప్రదేశంలో ఆప్యాయతలో తను

మదరాసులో ఇటీవల శ్రీనివాసశాస్త్రి హాలులో తెలుగు సాహిత్య వేదిక 'సాహితి'కి ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ అధ్యక్షులు డాక్టర్ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. 'సాహితి' చిహ్నాన్ని ఆవిష్కరించారు కూడా. విద్వాన్ విశ్వం అధ్యక్షత వహించారు. డాక్టర్ దాశరథి, డాక్టర్ చల్లా రాధాకృష్ణ శర్మ, శ్రీ గొల్లపూడి మారుతిరావు, శ్రీ పి. వి. రమణయ్య రాజా, డాక్టర్ ముద్దుకృష్ణా రెడ్డి ప్రసంగించారు. కుమారి అరుణశ్రీ ఆ సందర్భంలో వచ్చిన సందేశాలు చదివి వినిపించారు. 'సాహితి' కన్వీనర్ ఎల్లోరా కృతజ్ఞతలు ప్రకటించారు

ఆదరించిన వారి సాహచర్యంతో గత పూర్వ జీవితాన్ని విస్మరించి, వారిలో ఒక్కడై మెలుగుతూ మగ బిడ్డకు వారికి ఆపుకున్నాడు రామం. దైవలీలలు అనేకానేకాలు. ఇలా కాలం నెట్టుకువస్తున్న సరస్వతికి తల్లి కూడా కరువైంది. పేవ్‌మెంటు మీద జాగ్రత్తగా నడుస్తున్నా ఒక లారీ డ్రైవరు తప్పతాగి నడుపుతున్న కారణాన సరస్వతి తల్లి దెబ్బలు తగిలి ఆసుపత్రిలో కన్ను మూసింది. చనిపోయే ముందు సరస్వతి చేతిని రామం చేతిలో ఉంచుతూ, "బాబూ! నువ్వు ఎవరి బిడ్డవో కాని నిన్ను మా సరస్వతికోసమే ఆ విశ్వనాథుడు పంపి ఉంటాడు. నా తల్లి మెడలో తాళి కట్టుతానని మాటివ్వు. నిశ్చింతగా కన్ను మూస్తాను. నీవు కాదంటే దిక్కులేని గాలిపటమౌతుంది దాని జీవితం" అంటూ వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ ప్రార్థించింది. సరస్వతి నోట ఏ విధమైన అభిప్రాయం అందుకునే లోపే రామం అనాలోచితంగానే ఒప్పుకున్నాడు. సరస్వతి ఆ దేవుని సన్నిధిలో వివాహ మాటనాడిన మనఃస్ఫూర్తిగా వ్యక్తం చేశాడు. ఆమె నిర్వికారంగా కన్ను మూసింది. తన మాటను నిలబెట్టుకున్నాడు రామం.

కొత్త ఆనందాలతో కొన్నాళ్ళు ఉత్సాహంగా గడిచిపోయాయి. ఇంతలో విమల స్మృతి పథంలోనికి రాగానే తను అనాలోచితంగా చేసిన పనికి బాధపడ్డాడు. సరస్వతి తన్ను దైవంగా ఆరాధిస్తున్నా, విమలమీది వ్యామోహం అతణ్ణి సరస్వతికి దూరం చేయసాగింది. తాత్కాలికంగా దొరికిన ఉద్యోగం కూడా పోయింది. రోజులు చాలా కష్టంగా నడవసాగాయి. సరస్వతి ఒంటి మీద ఉన్న అరకొర మాత్రం నగలు కరిగిపోయాయి. ఇలా కొన్ని మాసాలు మాత్రం సరస్వతితో కలిసి ఉన్న రామం తన్ను తాను హీనంగా చూసుకుంటూ, జీవితంమీద విసుగు చెంది తన మనోదౌర్బల్యానికి చింత పెంచసాగాడు.

సరస్వతి కారణం తెలియక కుమిలి పోయింది. దీనంగా రోదించసాగింది. దానితో గృహంలో వాతావరణం పూర్తిగా మారిపోయి రామాన్ని పలాయన గతుణ్ణి చేసింది. రామానికి ఈ ప్రపంచమంతే శాశ్వతంగా విస్మరిస్తే గాని తనకు విముక్తి లేదన్న భావన కలగసాగింది.

తన ఆలోచనల్ని క్రియాన్వితం చెయ్యాలన్న ప్రయత్నంలో ఉన్న రామం అనుకోకుండా ఒక పాత పత్రికలో తండ్రి వేయించిన ప్రకటన చూశాడు. తండ్రి తన ఇచ్ఛాపూర్వకమైన వివాహానికి సుముఖంగా ఉన్న దైనం ఆ ప్రకటనద్వారా గ్రహించి, విమలమీద వ్యామోహాన్ని మరల్చుకోలేక, సరస్వతిని నిర్దాక్షిణ్యంగా వదిలివేసి ఇల్లు చేరుకున్నాడు. తరవాత విమలను వివాహం చేసుకున్నాడు.

ఆరోగ్యంకోసం

ఆడవారికి మందులకన్నా నగలు, మంచి బట్టలు ఎక్కువ ఆరోగ్యాన్ని ఇస్తాయి.

—రిక్టర్

ఇక్కడ —

విమలా రామంల జీవితం కొన్నాళ్ళు హాయిగా పట్టాలు మీద బండిలా నడిచి పోయినా, సరస్వతికి చేసిన అన్యాయం తలపుకి రావడంతో రామంలో పెద్ద మార్పు వచ్చింది. తను చేసిన ఈ ఘాతుకాన్ని విమలకు తెలియజెయ్యనూ లేక, తనలో దాచుకోనూ లేక రామం పశ్చాత్తాపాగ్నిలో దహించుకు పోయాడు. భర్తలోని ఈ మార్పుకి విమల కుమిలి పోయింది. ఎంత ప్రయత్నించినా ఆమె ఈ మార్పుకి కారణం తెలుసుకోలేక పోయింది. భర్త ఆనందంగా, ఉత్సాహంగా ఉండాలన్న ఆరాటంతో ప్రతి నిమిషం తను నవ్వుతూ, భర్తను నవ్వించ జేయాలని పాటుపడసాగింది. మనస్సులోని చింతతో రామం ఆమె ప్రయత్నాల వలన మార్పు చెందలేక పోయాడు. పైగా ఆమెకు తను చేసిన అపచారం అతణ్ణి మరింత క్రుంగదీయసాగింది. ఆమె ఎంత దగ్గరకు రావాలని ప్రయత్నిస్తే అంత దూరం తొలగిపోసాగాడు.

అక్కడ...

రామం చెప్పకుండా ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోవడంతో సరస్వతికి దిక్కు తోచ లేదు. తల్లికూడా కరవైంది. పైగా రామాన్ని వివాహం చేసుకున్న ఫలితంగా తల్లి కూడా కాబోతూంది. ఒంటరి ఆడది సమాజంలో జీవించడం ఎంత కష్టమో ఊహించలేక పోయింది. రెండు పూటలా తిండి కూడా కరవైంది. అయినా, రామంకోసం రోజులు, వారాలు, నెలలు కళ్ళు కాయలు కాచేలా నిరీక్షించింది. ఆమె నిరీక్షణ వ్యర్థమే అయింది. రామం రాక కాదుకదా అతని జాడ కూడా తెలుసుకోలేకపోయింది. నవ మాసాలు నిండి ఆణిముత్యంలాంటి మగ శిశువుని కన్నది. నిరాశ్రయంగా ఆ నగరంలో ఉండటం రోజు రోజుకి క్లిష్టం కావడంతో రామాన్ని అన్వేషిస్తూ బయలు దేరింది.

ముగింపు...

పాఠక మహాశయులారా! ఈ కథను ఇంకా పొడిగించుకు పోవడం సబబుకాదు. అయితే, కథ ఇంకా జరగలేదు. ఇందులోని పాత్రలు కల్పితాలు కావు; సజీవాలు. అందువలన ఏదో ఊహించి పూర్తి చేయాలి. లేక కథను అసంపూర్తిగా వదిలివేయాలి. అసంపూర్తిగా వదిలేస్తే ఈ కథ అర్థ విహీనంగా ఉంటుంది, మరెలా?

ఆ! మంచి ఆలోచన స్ఫురించింది.

ఒక వ్యక్తికి సజీవులైన ఇద్దరు భార్యలు ఉండడం తెలుగు సంప్రదాయం కాదు. తెలుగు సినిమా కర్తలైతే సరస్వతిని నిలువునా చంపేసి (వాస్తవిక మరణాన్ని కల్పించి), ఆమె పుత్రుణ్ణి రామాని కప్పగించి కథను ముగించివేయవచ్చు. అయితే, ఒక పురుషుని వంచనకు మోస పోయిన సరస్వతిని నిర్దయగా చంపి వేయడం నాకు సమంజస మనిపించ లేదు. సరస్వతిని చంపలేను నేను. అదే కారణాన విమలను కూడా చంపలేను. ఆమె చేసిన తప్పేముంది? రామం అంతకుపూర్వం మరో స్త్రీని వివాహం చేసుకున్నట్లు సూచనమాత్రంగానైనా తెలిసి ఉంటే తాను రామాన్ని వివాహం చేసుకుని ఉండేది కాదే! రామంచేసిన పాడు పనికి ఆమె నెందుకు చంపాలి?

పోనీ, వీరిద్దర్నీ ఉంచి రామాన్నే కడతేర్చేస్తే? హాయి! హాయ్!! ఇలా చేస్తే కథకు న్యాయం చేకూరుతుందేమోకాని, నిష్కారణంగా ఇద్దరు అబలలు నిరాశ్రయు లవుతారు. ఇలా ముగించడం సబబా? ఏమిటీ విపత్కర స్థితి? రామం రావాలి! ఇది సాధ్యమా? ఎందుకు సాధ్యం కాదు?

* * *

అంతవరకు చదివిన రామం కుప్పలా కూలిపోయాడు. "సుందరీ! ఈ కథను నువ్వెలా పూర్తిచేశావు?" రామం ప్రశ్న.

"బాగుందండీ! నేనా? !" విమల ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"సుందరీ, నా కొక పరిష్కారాన్ని సూచించావు. నీ రాత నాకు తెలియదా? ఇంతకీ నీ కీ విషయాలన్నీ ఎలా తెలిశాయి? నే నెప్పుడైనా నిద్రలో కలవరించావా? లేక సరస్వతి నీకు తారస పడిందా? సుందరీ, నిజంగా నేను చాలా దుర్మార్గుణ్ణి. నిర్దాక్షిణ్యంగా ఇద్దరు స్త్రీల జీవితాలతో ఆడుకున్నాను. అయితే, అన్నీ అనాలోచితంగా జరిగి పోయాయి. నేను పర్యవసానాన్ని ఊహించలేదు. పరిస్థితుల ప్రాబల్యం వలన సరస్వతిని పెండ్లాడిన నేను నిన్ను మళ్ళీ చేసుకోవడం తప్పు. నీ సాహచర్యంతో సరస్వతి నా తలపుల్లోకి రాదని అపోహపడ్డాను కాని, అది సాధ్యం కాలేదు. ఆమె జీవితం నాశనం చేసిన నేను శాంతికి దూరమయ్యాను. అంతా దైవ ఘటన. నన్ను క్షమించు. కథలో నువ్వు సూచించిన ముగింపు నాకు నచ్చింది. ఇంతకుమించి వేరొక పరిష్కార మార్గం లేదు. నేను వెంటనే వస్తాను, విమలా. నేను చచ్చిపోతాను. నన్ను క్షమించాలను. లేకపోతే నా ఆత్మకు శాంతి ఉండదు."

"నిప్పుని తెలిసి ముట్టుకున్నా తెలియక ముట్టుకున్నా కాలక మానదు. తప్పు తెలిసి చేసినా తెలియకచేసినా హృదయాన్ని కాల్చక మానదు. అయితే, నే నాశించిన ముగింపు అది మాత్రం కాదు. మీరు కథను పూర్తిగా చదవకుండానే చచ్చిపోవా లనుకోవడంమీ లోని పశ్చాత్తాపానికి సూచనం. పశ్చాత్తాపానికి మించిన ప్రాయశ్చిత్తం లేదు. దయచేసి ఇంకా మిగిలిపోయిన కథను చదవండి. నా కోర్కె మన్నించి సరస్వతక్కయ్యను తీసుకురండి. అందరం కలిసి ఆనందంగా ఉందాం. ఇంతకుమించిన పరిష్కారం లేదు."

"సుందరీ! నీది ఎంత విశాల హృదయం! సరస్వతికి నా ముఖం ఎలా చూపించను? ఆమె నన్ను ఒప్పుకుంటుందో లేదో? లోకం ఆడిపోసుకోదా?"

"బాగుందండీ! ఇంత కథ నడిపిన మీరు ఇలా భయపడుతున్నారంటే లోకులు నవ్విపోతారు. చేసిన తప్పును దిద్దుకోవడంలోనే ఉంది మానవత్వం. సరస్వతక్కయ్యను ఒప్పించే భారం నాది. మీరుమాత్రం మునుపటి రామంలా తయారవ్వాలి. మీ వేదనను నేను భరించలేను."

"ఇంతకూ సరస్వతి నీకు తారస పడిందా?"

"చాలా బాగుంది మీ ప్రశ్న. రామాయణం అంతా విని రాముడికి సీత ఏమవుతుందని అడిగాడట వెనకటికి మీ లాంటి ఒకడు. ఆమె కనిపించకపోతే మీ ఆవేదన అర్థమయ్యేదా నాకు? నేను మీ కథను పూర్తి చెయ్యగలిగేదాన్నా? ఆమె ఇక్కడే మన పక్క వాటాలో వారం రోజులై ఉంటూంది. రండి, బాబుని చూద్దురుగాని. ముమ్మూర్తులా మీలాగే ఉంటాడు. బుద్ధులుమాత్రం మీవి కాకుండా ఉండాలని ఆ భగవంతుణ్ణి కోరుకోండి." ★